

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Cornelii Hazart Societatis Iesv Theologi Discursus Morales In Selectiora Loca Genesis, Exodi, Levitici, Numerorum

Hazart, Cornelius

Antverpiæ, 1688

Discvrsvs V. Moyses inuisit Israëlitas, & occidit Ægyptium, deinde fugit ex Ægypto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52700](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52700)

DISCURSUS V.

Moses inuisit Israëlitas, & occidit Ægyptium, deinde fugit ex Ægypto.

AUdivimus *Mosese* adoptatum in filium à filia Regis: Itaq; nutritus à propria Matre, & jam major effectus, traditus filia Regis, habitabat in aula, & erat unus de principibus Regis. Qualis illi fuerit, & quomodo vixerit, paucis describunt *S. Stephanus Actor cap. 7* & *Philo Indeus lib. 1, de vita Moysis*. *Stephanus* dicit: *Eruditus erat in omni sapientia Ægyptiorum, & potens in verbis, & operibus suis.* *Philo* dicit: *Frugalitatem colebat ut nemo alius, in universon abhorrens à deliciis, animo enim vivere malebat quam corpore: Philosophiæ præcepta quotidie factis repræsentabat, mentem verbis exprimens, & facta verbis accommodans, ut cum sermone vita congrueret.*

Inter hæc solebat interdum invisere fratres suos *Israëlitas*, ut videret quomodo ab *Ægyptiis* tractarentur, illoq; inter miserias consolaretur. Sed quodam die, inquit Scriptura, cum jam quadraginta esset annorum, particulari quodam modo egressus est ad fratres suos ut magis particulariter inspiceret afflictionem eorum, non amplius rediturus ad aulam.

Hunc egressum sic describit *D. Apostolus Paulus Hebr. cap. 11. de Moyses grandis factus, negavit se esse filium filia Pharaonis, magis eligens affligi cum populo Dei quam temporalis peccati habere jucunditatem, majores divitias aestimans thesauro Ægyptiorum, improperium Christi.*

Sicigitur egressus est. 1. Nolens amplius dici filius filia Pharaonis. 2. Nolens habere temporalem peccati jucunditatem. 3. Contemnens omnes thesauros Ægypti. 4. Volens pati cum populo Dei, & aestimans improperium Christi summum thesaurum. Denique addit *Apostolus* quod in hisce omnibus aspiceret in remunerationem.

Itaque contemnebat omnia quæ homines maxime appetunt, scilicet voluptates, honores, divitias, gloriam, & amplectebatur quæ maximè horrent, nempe dolores, afflictiones, persecutiones, ignominiam, paupertatem, idque ex amore æternæ beatitudinis: Adeoque sic operans contra omnem inclinationem naturæ humanæ vincit seipsum, & talis, inquit *Salomon Prov. cap. 16: Fortior est expugnator urbis.*

Sed hic notandum præ cæteris, quod Apostolus dicat *Moysen* elegisse afflictiones præ voluptatibus, & paupertatem præ divitiis *Egypti*, dicit quod illa *elegerit Moyses*. Sunt autem quædam eligibilia secundum se, alia vero cum ordine tantum ad finem: Secundum se, eligibile est quidquid in se bonum, & honestum est, ut sunt omnes virtutes; quæ vero in se tristia sunt, & mala, ut adversitates, tribulationes, & pœnæ, eligibilia tantum sunt in ordine ad sanitatem: Sic aliquis tristia potius eligit quam delectabilia, propter aliquod bonum tantum, quod per tristia consequi potest, & non per delectabilia. Sic voluit *Christus Math. 5* nos gaudere & exultare in maledictionibus & persecutionibus: Quare *quoniam merces vestra*, inquit, *copiosa est in celis*: Quasi dicat: Gaudeat, quia dabitur vobis id propter quod elegistis maledictiones & persecutiones.

Hinc patet quomodo intelligendæ sint istæ Scripturæ quæ nos hortantur ad gaudendum in adversis. Inprimis illud *Iacobi cap. 1*. *Omne gaudium existimate fratres, cum in varias tentationes incideritis*: Et illud *Pauli 2 Cor. cap. 12*. *Libenter gloriabor in infirmitatibus meis*. Intelliguntur enim, aliæque Scripturæ hujuscemodi, quod non debeamus gaudere propter tribulationes & adversitates in se consideratas, sed propter ordinem ad finem, hoc est propterea quod nos facilius conducunt ad *Christum*, nos illi configurando, sive propter æternam beatitudinem, sive propter amorem virtutum, sive propter hoc quod Deus per adversa, in nobis glorificetur &c.

Hinc simul intelliges, quare Sancti eligant tribulationes: Eligunt enim illas non propter seipsas, sed propter finem ad quem destinantur. Eligunt etiam sæpe illas præ delectationibus quæ tamen licitæ sunt: Nempe licitis cibis abstinunt, licitos honores fugiunt, licitas laudes declinant. Quare hoc? quia per hujusmodi res non delectabiles vident se posse consequi quod desiderant, scilicet contritionem peccatorum suorum, cognitionem sui, cognitionem Dei, uno verbo, ut vitam æternam adipiscantur.

Hinc patet; quare mundus Sanctos haberet pro fatuis, quia putabat illos appetere adversa propter se, & non propter aliud. Sic ait Apostolus, *1 Cor. cap. 4*. *vocant nos mundani homines stultos*, quia

quia gaudemus in tribulationibus & cruciatibus, *stulti*, inquit, *sumus, sed propter Christum*, si enim tribulationes eligeremus tantum propter se, verè stulti essemus, sed quia illas eligimus ex amore *Christi* ut perveniamus ad ipsum, ideo non sumus stulti absolute, sed propter *Christum*, pati enim pro *Christo* est via regia ad cælum: Certum est enim quod ait Apostolus, quod illi qui volunt regnare cum illo, debeant simul pati cum illo.

Et hæc erat unica ratio cur *Moyſes* eligeret potius afflictiones quam voluptates, & paupertatem potius quam divitias quia respiciebat ad remunerationem, ut inquit Apostolus, æternæ beatitudinis

Egressus ergo ex aula regis ut videret fratres, vidit quendam *Ægyptium*, inquit Scriptura, *percutientem quendam de Hebræis fratrem suum*. Erat hic *Ægyptius*, inquit *Philo*, aliquis ex præfectis qui cogebant *Isrælitas* laborare, & propter minima quæque illos verbis excipiebant. Cum videret hoc *Moyſes*, zelo Dei inflammatus hominem occidit, & cadaver abscondit sub arena: Nihilominus cum res, nescio quo modo venisset ad aures *Pharaonis*, quaesivit illum ad supplicium, sed *Moyſes* fugit in terram *Madian*, cumque illic fatigatus ex itinere confedisset ad puteum, ubi oves adaquabantur, *venerunt*, inquit Scriptura, *septem filie Sacerdotis cujusdam Madianitæ*, nomine *Raguel*, vel *Iethro*, quæ veniebant ad hauriendam aquam, & impletis canalibus adaquare cupiebant greges patris sui. Sed supervenerunt alii pastores & ejecerunt eas, surrexitque *Moyſes*, & defensis puellis, adaquavit oves earum.

Cum domum essent reversæ, petiit pater ab illis: *Cur velocius venistis solito? responderunt: Vir Ægyptius liberavit nos de manu pastorum, insuper & hausit aquam nobiscum, potumque dedit ovibus: At ille, ubi est? inquit: Quare dimisistis hominem? vocate eum ut comedat panem.*

Observandum hic est quales fuerint mores apud Ethnicos illius temporis. 1. Quod filias etiam divitum educarent non ad luxum vel otium, sed ad labores: Sic filia hujus Sacerdotis cogebantur pascere oves. 2. Quod virgines illæ, cum essent numero septem, tam verecundæ fuerint, ut non auderent virum alienigenam invitare ut secum iret in domum patris sui. 3. Quantam liberorum gererent curam parentes; statim enim ubi istæ filia domum intrabant, petiit pater, quare citius solito venistis? cumque au-

disset quid factum fuisset, remisit illas ad fontem ut quærent
Moysem, illumque invitarent ad prandium: Secutus est illas *Moyse*,
 & intrans in domum benigne à patre exceptus est ac salutatus, &
 post multos discursus cum magna utriusque voluptate, ac satisfa-
 ctione, iuravit *Moyse*, inquit Scriptura, quod habitaret cum eo acce-
 pitque *Sephoram* filiam eius uxorem, quæ illi peperit duos filios *Ger-
 san*, & *Eliezer*.

DISCURSUS VI:

Apparet Deus Moyfi in rubo ardenti.

Interea moritur rex *Egypti*: Tunc ingemiscentes filii *Israël* propter ope-
ra, vociferati sunt, ascenditque clamor eorum ad Deum ab operibus, &
 audivit gemitum eorum, ac recordatus est fœderis quod pepigit cum *Abra-
 ham*, *Isaac* & *Iacob*, & respexit Dominus filios *Israel*.

Quando tyrannus moritur, tunc miseri captivi ingemiscunt,
 cur non prius ingemiscebant cum viveret? quia tam enormi cru-
 delitate ac tyrannide opprimebantur ut vix auderent mutire, jam
 vero libero pectore clamabant ad Deum, quasi jam major esset
 spes libertatis: Vociferantur ad Deum, qui solus illos poterat li-
 berare: Et ascendit, inquit Scriptura, eorum clamor ad Deum. Hoc
 est quod omnes Theologi docent, nempe, oppressionem paupe-
 rum esse peccatum clamans in cælum, quod sui enormitate Deum
 provocat ad sumendam vindictam de iis qui opprimunt, & libe-
 randos illos qui opprimuntur. Ideo mox subiungit Scriptura: Au-
 divit Deus gemitus eorum, & respexit filios *Israel*. Patebit hoc ex se-
 quentibus.

Agebat *Moyse* in terrâ *Madian* profugus, octoginta annos na-
 tus, jamque quadraginta annis curam gesserat ovium Soceri sui
Leihy. Contigit ut oves deduceret ad interiora deserti usque ad
 montem *Sinai* ubi meliora pascua erant: Et ecce non procul inde
 videt rubum ardentem, qui tamen non comburebatur: Obstupe-
 factus dixit: *Vadam & videbo visionem hanc magnam, quare non com-
 buratur rubus*: Cernens autem Dominus quod pergeret ad videndum,
 vocavit eum de medio rubi, & ait: *Moyse, Moyse*: Qui respondit: *Ad-
 sum*: At ille ne appropies, inquit huc: *Solve calcamentum de pedibus tuis,*
 locus